

ENSSER e.V. * Marienstr. 19/20 * 10117 Berlin * Germany

P +49 (0) 30 / 21234056
F +49 (0) 30 / 21234057
E office@ensser.org
W <http://www.ensser.org>

21.10.2013

Geen wetenschappelijke consensus over veiligheid GGO's

Er is geen wetenschappelijke consensus over de veiligheid van genetisch gemodificeerde voedingsmiddelen en gewassen, aldus een verklaring die vandaag is uitgebracht door een internationale groep van ruim 90 wetenschappers, academici en artsen (1).

De verklaring is een reactie op de vele recente beweringen van de gotechindustrie en sommige wetenschappers, journalisten en commentatoren dat er een "wetenschappelijke consensus" zou zijn dat gotechvoedingsmiddelen en -gewassen algemeen veilig bevonden worden voor de gezondheid van mens en dier en het milieu. De verklaring noemt deze beweringen "misleidend" en stelt: "Deze beweerde consensus over GGO-veiligheid bestaat niet." (GGO = genetisch gemodificeerd organisme)

"Zulke beweringen kunnen de gezondheid van mens en milieu aan onnodig risico blootstellen en een sfeer van zelfvoldaanheid scheppen", stelt dr. Angelika Hilbeck, voorzitter van het European Network of Scientists for Social and Environmental Responsibility (ENSSER) en een van de ondertekenaars. "De verklaring vestigt de aandacht op de verscheidenheid van meningen over GGO's in de wetenschappelijke gemeenschap en het feit dat de resultaten van studies naar GGO-veiligheid vaak tegenstrijdig zijn of geen uitsluitel geven. Deze resultaten omvatten toxische effecten op proefdieren die gotechvoedsel gevoerd krijgen, verhoogd pesticidegebruik door gotechteelt en de onverwachte effecten van Bt-insecticidegewassen op nuttige niet-doelorganismen", gaat dr. Hilbeck verder. Ondanks dit genuanceerde en complexe beeld beweert een groep gelijkgestemde personen met grote stelligheid dat gotechgewassen en -voedsel veilig zijn. In werkelijkheid blijven er vele onbeantwoorde vragen en is er in sommige gevallen ernstige reden tot zorg.

Professor C. Vyvyan Howard, medisch gekwalificeerd toxicopatholoog van de Universiteit van Ulster en ondertekenaar van de verklaring, zei: "Een aanzienlijk aantal studies suggereert dat gotechgewassen en -voedingsmiddelen giftig of allergeen kunnen zijn. Er wordt vaak beweerd dat miljoenen Amerikanen gotechvoedingsmiddelen eten zonder nadelige effecten. Maar aangezien de VS geen gotechetikettering hebben en er geen epidemiologische studies uitgevoerd zijn, kunnen we op geen enkele manier weten of de toenemende verbreiding van chronische ziekten die we in dat land zien, iets te maken hebben met de consumptie van gotechvoedsel of niet. Dus deze bewering heeft geen wetenschappelijke basis."

De ondertekenaars van de verklaring roepen op tot naleving van de voorzorgbenadering van gotechgewassen en -voedingsmiddelen die internationaal overeengekomen is in het Cartagena Protocol voor Bioveiligheid en de Codex Alimentarius van de Verenigde Naties.

In een commentaar op de verklaring zei een van de ondertekenaars, professor Ernst-Ulrich von Weizsäcker, medevoorzitter van het International Resource Panel (UNEP) en medevoorzitter van de Club van Rome: "De

toekomst van voedsel en landbouw is een van de grote uitdagingen voor de mensheid van de eenentwintigste eeuw. De bewering dat er wetenschappelijke consensus zou zijn over GGO-veiligheid is misleidend en geeft een verkeerde voorstelling van het bewijsmateriaal, dat uiteenlopend is en geen uitsluitsel geeft. Men moet rekening houden met het volledige scala van wetenschappelijk onderzoek, in open, transparante en eerlijke debatten waar de bredere maatschappij bij betrokken is, als er beslissingen van wereldwijd belang genomen worden. Dit is een verantwoordelijkheid van wetenschappers en van de wetenschap."

Een andere ondertekenaar van de verklaring, professor Brian Wynne, mededirecteur en een van de hoofdonderzoekers van 2002 tot 2012 van het Britse ESRC Centre for the Economic and Social Aspects of Genomics, Cesagen, Lancaster University, zei: "Ongeacht wie het zegt, het is misleidend en onverantwoordelijk om te beweren dat er consensus is over deze belangrijke kwesties. Veel opvallende vragen staan nog open, terwijl er meer ontdekt en gerapporteerd worden door onafhankelijke wetenschappers in de internationale wetenschappelijke literatuur. Sterker, het beantwoorden van enkele sleutelvragen voor het publieke belang uit dergelijk onderzoek wordt al jarenlang verwaarloosd door de enorme onbalans in onderzoeksfinanciering, tegen grondig bioveiligheidsonderzoek en ten gunste van de commercieel-wetenschappelijke promotie van de technologie."

De verklaring is door ENSSER uitgebracht minder dan een week nadat de Wereldvoedselprijs uitgereikt werd aan medewerkers van de gentechnaadreuzen Monsanto en Syngenta. Deze uitreiking heeft over de hele wereld verontwaardiging uitgelokt en staat in schril contrast tot recente beslissingen in verschillende landen om de veldintroductie of commercialisatie van gentechnegewassen te beperken of verbieden. Hieronder zijn negen landen in Europa en Mexico, maar ook ontwikkelingslanden als Bangladesh, de Filipijnen en India, waar een onbepaald moratorium op veldproeven aanbevolen is door het Comité van Technisch Deskundigen van het Hooggerechtshof, tenzij aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan, waaronder goede veiligheidstests (2, 3, 4, 5). Verder worden GGO-goedkeuringen juridisch aangevochten in Argentinië en Brazilië vanwege vragen over de wetenschappelijke basis van de goedkeuringen (6). De meeste hiervan, zo niet alle, onderstrepen het gebrek aan bewijs van veiligheid en ontoereikende tests.

Onder de ondertekenaars van de verklaring bevinden zich prominente en gerespecteerde wetenschappers, zoals dr. Hans Herren, voormalig winnaar van de Wereldvoedselprijs en dit jaar winnaar van de Alternatieve Nobelprijs, en dr. Pushpa Bhargava, bekend als de vader van de moderne biotechnologie in India.

Aantekeningen

- 1) <http://www.ensser.org/media/>
- 2) over de rechterlijke uitspraak in Mexico: <http://www.foodfirst.org/en/GMO+corn+banned+in+Mexico>
- 3) over de rechterlijke uitspraak in de Filipijnen:
<http://www.gmanetwork.com/news/story/328272/scitech/science/ca-upholds-ruling-stopping-genetically-modified-eggplant-field-trials>
- 4) over de aanbevelingen in India: <http://www.thehindu.com/sci-tech/agriculture/global-scientists-back-10year-moratorium-on-field-trials-of-bt-food-crops/article4658619.ece>
- 5) over Bangladesh: <http://www.gmwatch.org/index.php/news/archive/2013/15090-high-court-bars-gm-eggplant-s-release-in-bangladesh>
- 6) over Argentinië en Brazilië: <http://www.gmwatch.org/index.php/news/archive/2013/15099>

Meer verklaringen van ondertekenaars:

Andy Stirling, hoogleraar wetenschaps- en technologiebeleid aan de Universiteit van Sussex en voormalig lid van het Science Review Panel van de Britse regering, zei: "De voornaamste reden dat sommige multinationals de voorkeur geven aan genetische modificatietechnologieën boven de vele alternatieven, is dat GM meer winstgevende manieren biedt om het intellectueel eigendom en de wereldwijde aanvoerketens te beheersen. Om open discussie van deze kwesties onder tafel te vegen, proberen de hieraan verbonden belanghebbenden nu om de vele onzekerheden te ontkennen en wetenschappelijke verscheidenheid te onderdrukken. Dit ondermijnt het democratisch debat – en de wetenschap zelf."

Dr. Arpad Pusztai, lid van de Royal Society van Edinburgh, zei: "Gentechvoedsel fatsoenlijk testen zou ook in het belang van de biotechindustrie zijn. Zoals dr. Richard P. Feynman zei: "Voor een succesvolle technologie moet de werkelijkheid voorrang krijgen boven PR, want de natuur kan niet voor de gek gehouden worden."

Het document is open voor verdere ondertekening; wetenschappers die het eens zijn met de inhoud, zijn uitgenodigd de verklaring te tekenen op www.ensser.org.